04 Νοεμβρίου 2026

Θέμα: Παγκύπριος Μαθητικός Διαγωνισμός Δημιουργικής Έκφρασης
«"Ποτέ ξανά": η φωνή του παρελθόντος ως ευθύνη για το παρόν.»

Το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, σε συνεργασία με την Πρεσβεία του Ισραήλ στην Κύπρο, προκηρύσσουν Διαγωνισμό Δημιουργικής Έκφρασης. Θεματικό πεδίο του Διαγωνισμού αποτελούν οι προσωπικές και συλλογικές ιστορίες επώνυμων και ανώνυμων θυμάτων του Ολοκαυτώματος.

Οι συμμετοχές πρέπει απαραιτήτως να περιλαμβάνουν:

Α. Μαθητική δημιουργία, σε μία από τις πιο κάτω μορφές:

i. γραπτή λογοτεχνική μορφή (π.χ. ποίημα, παραμύθι, διήγημα, ημερολόγιο)
ii. παραστατική μορφή (π.χ. βίντεο, εικαστικό έργο, θεατρική σκηνή, χορογραφία, μουσική σύνθεση)
iii. συνδυασμός των πιο πάνω.

Β. Συνοδευτικό κείμενο, στο οποίο να καταγράφονται:

i. οι πρωτογενείς ή/και δευτερογενείς πηγές, γραπτές ή/και άλλης μορφής (π.χ. φωτογραφίες, πίνακες, λογοτεχνικά έργα, ταινίες) που μελέτησαν οι μαθητές/-τριες και προηγήθηκε της μαθητικής δημιουργίας
ii. η συγκεκριμένη πηγή έμπνευσης
iii. ποια μορφή τέχνης επιλέχθηκε, γιατί και με ποιον σκοπό/στόχο και
iv. η μέθοδος και η πορεία εργασίας.

Όροι Διαγωνισμού:

1. Ο Διαγωνισμός απευθύνεται σε μαθητές Γυμνασίων, Λυκείων, Τεχνικών Σχολών και Ιδιωτικών Σχολείων.
2. Οι συμμετοχές μπορούν να είναι ατομικές ή ομαδικές (μέγιστος αριθμός μαθητών/τριών ομάδας: 5 μαθητές/-τριες).
3. Η συμμετοχή των μαθητών/-τριών στον Διαγωνισμό είναι προαιρετική και η εργασία θα γίνει στον ελεύθερο τους χρόνο.
4. Κάθε σχολική μονάδα μπορεί να υποβάλει μέχρι τρεις (3) συμμετοχές.

Αποστολή συμμετοχών

Οι συμμετοχές θα πρέπει να αποσταλούν με την ένδειξη Γυμνάσιο ή Λύκειο, το αργότερο μέχρι την **Παρασκευή, 23 Απριλίου 2027** (αποδεικτικό στοιχείο η σφραγίδα του ταχυδρομείου), στην πιο κάτω διεύθυνση: Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, Γωνία Κίμωνος και Θουκυδίδου, Ακρόπολη,

1434 Λευκωσία, υπόψη Δρος Ελένης Δαμιανίδου. Τυχόν εκπρόθεσμες συμμετοχές δεν θα αξιολογηθούν.

Μαζί με τις συμμετοχές, θα πρέπει να αποστέλλονται τα στοιχεία των διαγωνιζομένων, σφραγισμένα σε φάκελο (ονοματεπώνυμο μαθητών/-τριών, ονοματεπώνυμο υπεύθυνων καθηγητών/-τριών, τάξη, σχολείο). Στο συνοδευτικό κείμενο και στη μαθητική δημιουργία δεν θα πρέπει να αναγράφεται ή να υποδηλώνεται οποιοδήποτε από τα πιο πάνω στοιχεία.

Αξιολόγηση συμμετοχών

Η αξιολόγηση των μαθητικών δημιουργιών, οι οποίες θα πρέπει να διακρίνονται για τη διαθεματικότητα, την πρωτοτυπία και τη δημιουργικότητά τους, θα είναι **ενιαία** και για τις τρεις μορφές μαθητικής δημιουργίας (i, ii, iii) και θα γίνει ξεχωριστά για το Γυμνάσιο και το Λύκειο, από Επιτροπή που θα οριστεί από το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας. Στους νικητές θα απονεμηθούν βραβεία. Η τελετή βράβευσης θα πραγματοποιηθεί σε χώρο και χρόνο που θα ανακοινωθεί αργότερα.

Παραχώρηση σχετικών εκθέσεων

Για τη φετινή σχολική χρονιά υπάρχει η δυνατότητα παραχώρησης των εκθέσεων που σχετίζονται με το Ολοκαύτωμα (Σοά: Πώς ήταν ανθρωπίνως δυνατόν; - Αχτίδες Φωτός: Γυναίκες στο Ολοκαύτωμα - Αστέρια χωρίς Ουρανό - Τα παιδιά στο Ολοκαύτωμα) για αξιοποίηση από το σχολείο και για σκοπούς έμπνευσης/εκπαίδευσης των μαθητών/-τριών, ανεξαρτήτως τελικής συμμετοχής στον διαγωνισμό. Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες καθώς και το έντυπο παραχώρησης των εκθέσεων στον ιστότοπο της ΟΑΠ Ιστορίας: https://istom.schools.ac.cy/index.php/el/draseis/olokaftoma

Για περαιτέρω διευκρινίσεις, σχετικά με τον Διαγωνισμό, καθώς και άλλες δράσεις σχετικά με το ολοκαύτωμα, μπορείτε να απευθύνεστε στους Συμβούλους Φιλολογικών Μαθημάτων Δρα Παναγιώτη Προϊκάκη, Δρα Παναγιώτη Τοφή και Δρα Ανδριανή Γεωργίου στο τηλέφωνο 22800903 ή στο email της ΟΑΠ Ιστορίας: dme-istoria@schools.ac.cy.

Επισυνάπτεται παράρτημα με χρήσιμο υλικό που μπορεί να αξιοποιηθεί από τους/τις μαθητές/-τριες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οι μαθητές μπορούν ενδεικτικά να αντλήσουν ιδέες, πληροφορίες και υλικό από τις ακόλουθες πηγές:

ΒΙΒΛΙΑ (Λογοτεχνία- έρευνα)

Βασιλική Σελιώτη	Βρετανικά στρατόπεδα Εβραίων προσφύγων στην Κύπρο (1946-1949)
Λεόν Σαλτιέλ	Μην με ξεχάσετε
Sarah Cohen-Scali	Μαξ
Elie Wiesel	Η Νύχτα
Moshe Haelion	Ωδίνες θανάτου
Πρίμο Λέβι	Εάν αυτό είναι άνθρωπος
Πρίμο Λέβι	Αυτοί που βούλιαξαν και αυτοί που σώθηκαν
Μαργκαρέτε Μπούμπερ	Μίλενα από την Πράγα
Reinhard Kleist	Ο Μποξέρ - Η αληθινή ιστορία του Χέρτζκο Χαφτ, επιζήσαντα του ολοκαυτώματος
Νάσια Διονυσίου	Τι είναι ένας κάμπος
Μπενβενίστε Ρίκα	Λούνα: Δοκίμιο ιστορικής βιογραφίας».
Μπενβενίστε Ρίκα	Αυτοί που επέζησαν- Αντίσταση, εκτοπισμός, επιστροφή – θεσσαλονικείς εβραίοι στη δεκαετία του 1940
Schlink Bernhard	Διαβάζοντας στη Χάννα
Αρτ Σπίγκελμαν	Maus-Η ιστορία κάποιου που επέζησε
Κατερίνα Οικονομάκου	Ο τραγουδιστής του Άουσβιτς - Εστρόγκο Ναχάμα
Κοέν Λεών	Από την ελλάδα στο μπίρκεναου- η εξέγερση των εργατών στα κρεματόρια
Tuszynska agata	Βιέρα Γκραν -Η κατηγορούμενη
Μπέρρυ Ναχμίας	Κραυγή για το αύριο
Άαρων Άππελφελντ	Ιστορία μιας ζωής
Wiesenthal Simon	Απομνημονεύματα: Οι δολοφόνοι ανάμεσά μας
Waisman, Robbie	Το αγόρι από το Μπούχενβαλντ
Καμπανέλλης Ιάκωβος	Μαουτχάουζεν

Everyday Life in the Warsaw Ghetto – 1941: Student Workbook and *Teacher's Guide* (Yad Vashem, 1993) http://www.holocaust-trc.org/every-day-live-in-the-warsaw-ghetto-1941/student-workbook

ΤΑΙΝΙΕΣ

- Η Εκλογή της Σόφι/Sophie's Choice (1982)
  Σκηνοθεσία: Άλαν Τζέι Πακούλα
- Shoah (1985)
  Σκηνοθεσία: Κλοντ Λανζμάν
- Η θυσία του Κόρτσακ / Korczak (1990)
  Σκηνοθέτης: Andrzej Wajda
- Η Λίστα του Σίντλερ / Schindler's List (1993)
  Σκηνοθεσία: Στίβεν Σπίλμπεργκ

- Η Ζωή Είναι Ωραία / La Vita è Bella / Life is Beautiful (1997)
  Σκηνοθεσία: Ρομπέρτο Μπενίνι
- Ο Πιανίστας / The Pianist (2002)
  Σκηνοθεσία: Ρόμαν Πολάνσκι
- Αμήν / Amen (2002)
  Σκηνοθεσία: Κώστας Γαβράς
- Χάνα Άρεντ /Hannah Arendt (2012)
  Σκηνοθεσία: Margarethe von Trotta
- Ο Λαβύρινθος της Σιωπής / Labyrinth of Lies (2014)
  Σκηνοθεσία: Τζούλιο Ρικιαρέλι
- Το Κύμα/ The wave (2014)
  Σκηνοθεσία: Dennis Gansel
- Ο Γιος του Σαούλ / Son of Saul (2015)
  Σκηνοθεσία: Λάζλο Νέμες
- Υπόθεση Φριτς Μπάουερ: Μυστική Ατζέντα /The People vs. Fritz Bauer (2015)
  Σκηνοθεσία: Lars Kraume
- Ουζερί Τσιτσάνης (2015)
  Σκηνοθεσία: Μανούσος Μανουσάκης
- Γράμμα από το παρελθόν /Remember (2015)
  Σκηνοθεσία: Ατόμ Εγκογιάν
- Ομίχλη τον Αύγουστο / Fog in August (2016)
  Σκηνοθεσία: Κάι Γουέσελ
- Άρνηση / Denial (2016)
  Σκηνοθεσία: Μικ Τζάκσον
- Η Γυναίκα του Ζωολογικού Κήπου/ The Zookeeper's Wife (2017)
  Σκηνοθεσία: Νίκι Κάρο
- Επιχείρηση: Φινάλε/Operation Finale (2018)
  Director: Chris Weitz
- Κατηγορώ/J' accuse (2019)
  Σκηνοθεσία: Ρόμαν Πολάνσκι
- Οι μαθητές του Ουμπέρτο Πρίμο/the students of Umberto Primo (2021)
  Σκηνοθεσία: Αλεξάντρα Μαϊολέττι
- Γυναίκα από χρυσό /Woman in gold (2015)
  Σκηνοθεσία: Σάιμον Κέρτις

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ PODCASTS/VIDEOS

- Λούνα: η ιστορίας μιας «αφανούς» Ελληνίδας Εβραίας
  https://soundcloud.com/aski-6/23102022a
- Το Ολοκαύτωμα των Ελλήνων Εβραίων – Ρίκα Μπενβενίστε
  https://eteron.org/podcast/olokaytoma-ellinon-evraion/?fbclid=IwAR2IuW4S9oxYcLCxgPpFrq1OI-YigQcen6DpvQRKvIMGddRwf6WqziBEEFE
- Άρτεμις Μπατή Μιρόν
  https://www.youtube.com/watch?v=eVBxzG6NY68&feature=youtu.be&ab_channel=AntonisAntoniou
- A story of Thessaloniki | The Jews and the Holocaust

https://www.youtube.com/watch?v=_BIVW6Hxh_M&feature=youtu.be&ab_channel=Livemedia

- May Your Memory Be Love – the Story of Ovadia Baruch
  https://www.youtube.com/watch?v=qC_YsKCE_IQ&feature=youtu.be&ab_channel=YadVashem
  https://www.youtube.com/watch?v=qC_YsKCE_IQ&feature=emb_logo
- Πώς γλίτωσα από τους ναζί – Η ιστορία του Αλέκου Σιμχά (Web Tv)
  https://www.youtube.com/watch?v=6PCTyNuM7CA&t=75s
- Διαλέξεις επιζώντων του Ολοκαυτώματος στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΝ Λόλα Άντζελ, Moshe Aelion, Μέντη Σολομών, Σέλλη Ισσουά και Ρίνα Ρεβάχ.
  https://istom.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/chrisimo-yliko/15-chrisimo-yliko/135-c-lykeiou

ΑΡΧΕΙΑ

Κατάλογος των κυριότερων οπτικοακουστικών αρχείων που φυλάσσουν μαρτυρίες ελλήνων Εβραίων επιζώντων του Ολοκαυτώματος:

Αρχείο Προφορικών Μαρτυριών Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος
www.jewishmuseum.gr
Αρχείο Προφορικών Μαρτυριών Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
www.ha.uth.gr
Centropa Jewish Witness to a European Century
www.centropa.org
Fortunoff Video Archive for Holocaust Testimonies
www.library.yale.edu/testimonies
United States Holocaust Memorial Museum
www.ushmm.org/research
USC Shoah Foundation - The Institute for Visual History and Education
sfi.usc.edu
Yad Vashem Archives
www.yadvashem.org
Yad Vashem, the World Holocaust Remembrance Center
http://www.yadvashem.org/yv/en/education/languages/greek/index.asp
Holocaust Encyclopedia
https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/refugees
Ιστορίες θυμάτων του Ολοκαυτώματος πάλι από την ιστοσελίδα του Yad Vashem
https://www.yadvashem.org/search.html?val=victims&lang=en#gsc.tab=0&gsc.q=victims
Φωτογραφικό υλικό από Εκθέσεις που οργανώθηκαν με τη συνεργασία του ΥΠΑΝ και της Πρεσβείας του Ισραήλ στην Κύπρο
https://istom.schools.ac.cy/index.php/el/draseis/soa-pos-itan-anthropinos-dynaton
https://istom.schools.ac.cy/index.php/el/draseis/achtides-fotos-gynaikes-sto-olokaftoma
Η Κύπρος έγινε το καταφύγιο 52 χιλιάδων Εβραίων από το Ολοκαύτωμα,
στο: https://www.alphanews.live/cyprus/otan-i-kypros-egine-katafygio-52-hiliadon-ebraion-apo-olokaytoma-binteo
Το υλικό για το Ολοκαύτωμα στην ιστοσελίδα της Ιστορίας του ΥΠΑΝ

https://istom.schools.ac.cy/index.php/el/draseis/olokaftoma
https://istom.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/chrisimo-yliko/15-chrisimo-yliko/135-c-lykeiou
United States Holocaust Memorial Museum https://www.ushmm.org/el
Το Πανελλήνιο Αποθετήριο Μαθησιακών Αντικειμένων για την πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση: http://photodentro.edu.gr/lor/
Το ψηφιακό αρχείο της ΕΡΤ: http://archive.ert.gr/
Την ιστοσελίδα του Εβραϊκού Μουσείου της Ελλάδος: http://www.jewishmuseum.gr
Την ιστοσελίδα του Εβραϊκού Μουσείου Θεσσαλονίκης: http://www.jmth.gr
Την ιστοσελίδα που αναφέρεται στη ζωή της Άννας Φρανκ: https://web.annefrank.org/en/Anne-Frank/
Άρθρο στα αγγλικά που αναφέρεται στο ημερολόγιο μια νεαρής επιζήσασας του Ολοκαυτώματος) https://www.tabletmag.com/jewish-news-and-politics/981/what-happened-to-mary-berg